

E-UČITELJ

FEBRUAR 2008

MIB d.o.o.
podjetje za
svetovanje,
izobraževanje in
trgovino d.o.o.

Cesta v Kleče 16
1000 Ljubljana

Tel.: 01 510 12 41
Faks: 01 519 21 27

E-pošta: info@mib.si
www.mib.si

Urednica:
Maruška Željeznov
Seničar

Ker nisem Človek ampak človek

Spoštujem ljudi, ki so pošteni.
Pošteni ne glede na to, kaj pravijo drugi.
Pošteni do sebe in drugih,
Pošteni do živali in ljudi,
Pošteni do živega in neživega.
Spoštujem jih, ker so pošteni.

Spoštujem ljudi, ki so dobri.
Dobri v dejanjih in dobri v mislih.
Dobri v besedah in dobri v namelih.
Dobri do sebe in vsega, kar jih obdaja.
Spoštujem dobre ljudi.

Spoštujem ljudi, ki vedo.
Ko vedo mnogo in, ki vedo le malo.
Ki vedo vse o nečem in malo o vsem.
Spoštujem jih, ker svoje vedenje uporabijo za
dobro in pošteno.
Spoštujem ljudi z znanjem.

Spoštujem ljudi, ki so črni, beli, rjavi, rumeni ali rdeči.
Spoštujem jih, saj so vse barve iz iste snovi in so vse barve kažipoti.
Kažejo na mesta planeta, kjer so živeli njihovi predniki.
Spoštujem jih, če so v svojih barvah dobri in pošteni.
Spoštujem barve v ljudeh in ljudi v barvah.

Spoštujem ljudi, ki so delavni.
Spoštujem ljudi, ki jim je delo častno.
Ki delajo dobro in za boljše življenje.
Spoštujem marljive ljudi.

Spoštujem ljudi, ki me spoštujejo.
Spoštujejo zavoljo poštenja in dobrote, zavoljo znanja in dela.
Spoštujejo tudi, ko tega ni v izobilju.
Toda trudim se in spoštujem ljudi, ki se trudijo.

Ljudje, ki imajo vse to, so Ljudje.
Na svetu mora biti mnogo ljudi, da kažejo ljudem pot naprej.

Jaz nisem Človek. Sem le človek in rabim ljudi, da bom nekoč Človek.
Rabim ljudi, da jih spoštujem.
Saj jaz sem človek in ne Človek.
In ker še nisem Človek nekaterih ne spoštujem.

Ne spoštujem jih, ki niso kot tisti, ki jih.
Ne spoštujem jih, četudi so črni in beli in rjavi in rumeni in rdeči in
drugačni.

Ne spoštujem ljudi, ki ne presoajajo ampak sodijo.
Ki so prepričani, čeprav se niso prepričali.
Ki mislijo, da vedo vse pa ne vedo ključnega.
Ne spoštujem jih, ki niso dobri, pošteni in odkriti.

In tudi starejših ljudi ne spoštujem zgolj, ker so starejši in bolj izkušeni.
Spoštujem jih le zavoljo istih razlogov, kot vse ostale.

Dragi ljudje, trudimo se biti Ljudje.
S srcem in mislijo se trudimo.
Dober dan Ljudje.

Marcel-T. Lah

Projektno učno delo

Glavni akter vseh aktivnosti pri projektnem učnem delu je učenec. Cilj projektne učne dela ni samo izdelava izdelka, priprava referata ipd. ampak pri učencu razvoja veščine in sposobnosti, ki so pomembne za razvoj samostojnega učenja in lastne motivacije:

- nauči se planirati in načrtovati dejavnosti, material, vrstnike;
- naučijo se organizirati in slediti planu
- nauči se poiskati material ter ga racionalno uporabiti
- nauči se dogovarjati in usklajevati mnenja z vrstniki
- spoznava svoja močna področja ter tudi področja vrstnikov
- se soočajo z rezultati svojega dela (samopodoba) ter tudi samokritičnostjo in konstruktivno kritiko drugih

Projekt traja določen čas, ima svoj začetek in svoj konec (točni datumi). Preko plana določimo dejavnosti in čas, ki ga potrebujemo za eno dejavnost. **Planiranje** je prva faza projekta, pomembna faza, saj je 70% uspeha projekta odvisna od dobrega planiranja. V fazi planiranja določimo:

- Vsebine (naslov projekta, razred, nosilec projekta, projekt konstruktivnega tipa, projekt usvajanja in vrednotenje dogodka, problemski projekt, projekt tipa učenja)
- Cilje (realni, primerni izkušnjam, znanju, sposobnostim učencev, finančno in časovno izvedljivi)
- Čas (dolžina projekta, datum začetka projekta, datum začetka projekta, časovna razpoložljivost virov)
- Organizacija (udeleženci v projektu, materialni stroški, ostali stroški)
- Tveganja (kaj na projektu gre lahko narobe)

Druga faza projekta je **izvajanje projekta**. Pri tem so zelo pomembne kontrolne točke, to so točke pri katerih pregledamo ali projekt poteka po planu ali ne. V kolikor projekt bistveno zaostaja od načrtovanega se projekt ustavi ali pa spremeni plan.

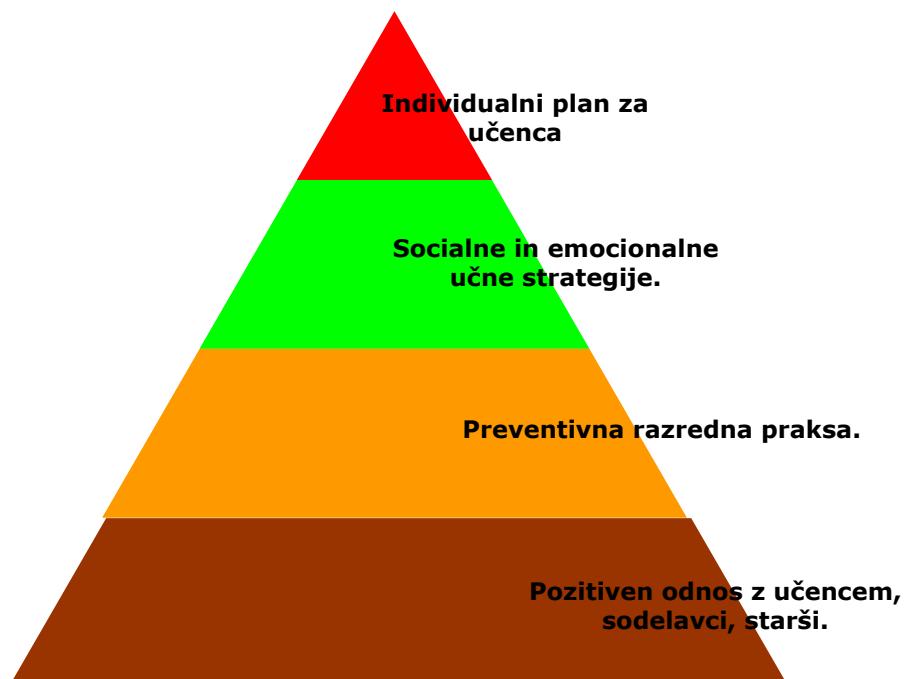
Tretja faza je **evalvacija projekta**, kjer si ponavadi zapišemo tiste dogodke, ovire oziroma stvari, ki so bile na projektu moteče.

Zapisala: Maruška Ž. Seničar

Nemirni in moteči učenci
"stopnje pristopa"
(slika pove več kot beseda)

E - UČITELJ

Ustvarjalne igre v razredu

V mesecu februarju 2008 smo pričeli z novim izobraževalnim programom, ki je namenjen učiteljem v podaljšanem bivanju, razrednim učiteljem in vsem ostalim, ki bi pri svojem delu dali nekaj več kot le golo poučevanje.

Predavateljica programa je Simona Fortek Dolinšek, profesorica razrednega pouka in učiteljica v podaljšanem bivanju. Odzivi udeležencev so bili več kot odlični.

Nekaj izhodišč za razmišljanje iz njenega seminarja:

Kaj je ustvarjalna igra?

Ustvarjalni ljudje se lotevajo stvari na različne načine. Ne gre "za kaj", ampak, "kako". Ustvarjalni otroci pa so radovedni, izvirni, delovni. Moramo vedeti, da se otrok ob igri razvija.

Ustvarjalna igra je sestavljena iz različnih področij: gibalnega, čustvenega, socialnega, spoznavnega, govornega ...

Več pa na njenem seminarju.

Duševno zdravje temelji na tem, da je človekov dialog z življenjem močnejši od njegovega monologa, da torej bolj misli na druge kot nase. Kadar začne prevladovati monolog podoživljanja, človek začne toniti v malodušje. Kdor hoče živeti polno življenje, naj si prizadeva za celovit dialog.

... Iz knjige ČLOVEK, Andrej Grabar, Mohorjeva družba 1987

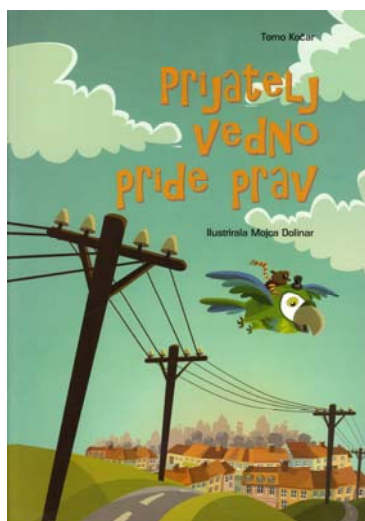
Quatrofolio

Quatrofolio je rezultat 7-letnega razvoja in preverjanja v praksi. Rezultati takšnega načina dela so vidni in omogočajo učencem možnosti za samostojno učenje in njegovo regulacijo. Avtor Quatrofolia je **Marcel Talt Lah**, učitelj angleškega jezika v osnovni šoli.

Quatrofolio je namenjen učiteljem angleškega jezika in je sestavljen iz štirih področij:

- **DATABASE+**
- **QUICKTESTS** (hitri testi)
- **PROJECTS** (projekti)
- **HWGRAPH** (domače naloge, nadzor nad lastnim učenjem, predstavitev različnih primerov iz prakse, možnosti spremljave nad delom otrok in njihovim napredkom).

Več pa na njegovem seminarju.

PRIJATELJ VEDNO PRIDE PRAV pravi papagaj v trgovini z malimi živalmi, kjer hišni ljubljenci čakajo, da dobijo gospodarja. Toda kaj, ko neki fant kupi hrčico Brčico, ne pa tudi njenega brata!

Bo hrček Smrček sploh lahko prebolel izgubo?

Stari papagaj mu ponudi pomoč in skupaj pobegneta. Dvigneta se visoko nad mesto. Prav na drug konec bo treba. Bosta našla Brčico? Ju bo v svojem udobnem domu, obkrožena s kopico zanimivih igračk, sploh še hotela poznati?

Prikupna zgodba o prijateljstvu z izjemnimi ilustracijami Mojce Dolinar.

Mag. Barbara Čibej Žagar, univ. dipl. psih.

Mladinsko klimatsko zdravilišče Rakitna

Otroci in mladostniki rizični za razvoj motenj hranjenja in čustvovanja

Strokovnjaki, ki delajo neposredno z otroki in mladostniki (vzgojitelji, učitelji, zdravniki, psihologi,...) že dalj časa opažajo in hkrati opozarjajo na naraščajoče stiske otrok in mladostnikov, ki se pogosto odražajo skozi različne oblike čustvenih in nemalokrat vzporedno tudi vedenjskih motenj. Poleg naraščajočih čustvenih motenj (anksioznih in depresivnih motenj) narašča tudi število otrok in mladostnikov, ki razvijejo motnje hranjenja, kot so anoreksija nervoza, bulimija nervoza in kompulzivno prenašanje. Zdi se, kot da so otroci in mladostniki pogosto slabo opremljeni za spopadanje z razvojnim nalogami, s katerimi se srečajo na poti k odraslosti oziroma so zahteve pred katere so postavljeni zanje prevelik zalogaj in namesto da bi jih uspešno razrešili, razvijejo različne oblike psihičnih pa tudi telesnih simptomov ter nefunkcionalnega vedenja. Seveda vsako otrokovo ali mladostnikovo stisko še ne gre razumeti kot alarm na katerega moramo nemudoma odreagirati. Frustracije, konflikti in krize so namreč sestavni del odrasčanja in, če jih uspešno prebrodi, vodijo otroka oz. mladostnika k zrelejšemu funkcioniranju. Problem nastane takrat, ko otrok oz. mladostnik iz različnih razlogov ne zmore zadovoljivo razrešiti teh razvojnih nalog in normalna razvojna kriza preraste v duševno stisko, ki posledično negativno vpliva na otrokov in mladostnikov razvojni proces. V teh primerih je zelo pomembno, da smo odrasli (starši, vzgojitelji, učitelji..) dovolj občutljivi, da prepoznamo tiste spremembe v otrokovem vedenju in doživljanju, ki že nakazujejo odklon od običajnih stisk, ki jih doživlja večina otrok in mladostnikov in so sestavni del odrasčanja. Zgodnje prepoznavanje vedenjskih, čustvenih in telesnih simptomov pri otroku in mladostniku, ki nakazujejo razvoj v smeri resne motenosti oziroma duševne motnje je namreč ključnega pomena, saj lahko v tej fazi z ustrežno (strokovno) pomočjo vplivamo tako, da do razvoja prave klinične slike neke motnje (depresije, anksioznih motenj, motenj hranjenja) sploh ne pride oziroma se le-ta ne razvije v tako težki obliki, kot bi se sicer. V tej luči seveda ne smemo vsako opozicionalno, kljubovalno vedenje desetletnika razumeti kot socialno neprilagojeno vedenje oziroma petnajstletnikovo nihanje razpoloženja označiti za depresivno motnjo.

Povsem normalno je, da npr. desetletnik s tovrstnim vedenjem preizkuša meje, ki mu jih postavljajo odrasli in na ta način dela prve korake k samostojnosti, tako kot petnajstletnikova nihanja razpoloženja gredo z roko v roki z iskanjem lastne identitete in njegovega mesta v svetu.

Da bi zmogli razločiti katere oblike vedenja in doživljanja že nakazujejo rizičnost za razvoj omenjenih motenj in kaj je še normalno oziroma običajno je potrebno poznati razvojne značilnosti in zakonitosti obdobja otroka in mladostnika.

Anoreksija nervoza
Bulimija nervoza
Kompulzivno
prenašanje

... potrebno
poznati razvojne
značilnosti in
zakonitosti
obdobja otroka in
mladostnika.

Zgodnja obravnava
je torej usmerjena
predvsem v krepitev
zdravih vidikov
posameznikove
osebnosti in
njegovega vedenja z
namenom, da se
prepreči razvoj v
smeri ene ali druge
motnje.

Program zgodnje obravnave otrok rizičnih za razvoj čustvenih motenj in motenj hranjenja ter program rehabilitacije in reintegracije oseb z motnjami hranjenja in čustvenimi motnjami na Rakitni

Nov program, ki smo ga pred meseci začeli izvajati v Mladinskem Klimatskem zdravilišču Rakitna je nastal iz potrebe, da se ponudi strokovno pomoč tistim otrokom in mladostnikom, ki so prepoznani kot rizični za razvoj omenjenih motenj. Program dopolnjuje že obstoječe programe za obravnavo oseb z motnjami hranjenja in čustvenimi motnjami, ki so usmerjeni v pomoč tistim otrokom in mladostnikom, ki so že razvili določeno motnjo in potrebujejo ustrezno zdravljenje. Klinične izkušnje, ki jih potrjujejo statistični podatki kažejo ter opažanja različnih strokovnjakov, ki tako ali drugače delajo z otroki in mladostniki, kažejo, da tudi pri nas v zadnjih letih narašča število oseb z motnjami hranjenja in čustvenimi motnjami. Stroka, ki se je z oblikovanjem ustreznih programov odzvala na vse večje potrebe in pritiske oseb in svojcev s tovrstnimi težavami, danes dobro pokriva področje zdravljenja. Poleg bolnišničnih programov v javnih zavodih, obstajajo tudi ambulantni programi pomoči v javnih zavodih in razvojnih psihiatrih s koncesijo.

V slovenskem prostoru pa do danes še nismo imeli ustreznih programov za obravnavo tistih otrok in mladostnikov, ki so rizični za razvoj motenj hranjenja in čustvenih motenj, torej pri njih še ni prišlo do prave bolezenske slike, hkrati pa s svojim vedenjem in doživljanjem že nakazujejo resne stiske, ki jih sami niso več sposobni ustrezno premostiti.

Poleg zgodnje obravnave otrok in mladostnikov rizičnih za razvoj motenj hranjenja in čustvenih motenj smo oblikovali tudi program za tiste posameznike, ki po zaključenem ambulantnem ali bolnišničnem zdravljenju potrebujejo strokovno pomoč pri vključevanju v vsakodnevno življenje.

Verjetno se marsikomu zastavlja vprašanje ali so ti programi sploh potrebni, predvsem pa ali so ekonomsko upravičeni. Na prvi del vprašanja si lahko odgovorimo že s tem, da sta preprečevanje (preventiva) in zdravljenje (kurativa) med seboj povezani in da predstavljata kontinuum, tako kot motnja sama, ki se lahko pri posamezniku začne kazati z blagimi znaki na vedenjskem, čustvenem in telesnem področju in preide v pravo klinično sliko. Ali se bo določena vrsta motnje pri osebi razvila ali ne je odvisno od številnih dejavnikov, ki se medsebojno prepletajo in sovplivajo drug na drugega. Med še zdravim in bolezenskim (patološkim) je težko potegniti jasno mejo zato si tudi preprečevanje in zdravljenje stojita z roko v roki. Glavni namen preventive je znižati tveganje za razvoj motnje, tako da odstranimo dejavnike, ki jih prepoznavamo kot patogene (škodljive) oziroma da zmanjšamo dovzetnost posameznika za vpliv le-teh (vseh patogenih dejavnikov ni moč odstraniti). Preventivno delovanje torej zahteva poznavanje dejavnikov, ki prispevajo k razvoju motnje, ter dejavnikov, ki lahko preprečijo razvoj motnje. Tako je program zgodnje obravnave oseb rizičnih za razvoj motenj hranjenja in čustveni motenj usmerjen predvsem v krepitev in dvig samozavesti in samozaupanja pri posamezniku (samopodoba), krepitev občutka samokontrole, utrjevanje zdravih vzorcev funkcioniranja, nižanje neustreznih ambicij in perfekcionizma ter prepoznavanje in sprejemanje svojih dejanskih zmoglosti in potreb, učenje asertivnosti (namesto agresivnosti) in razvijanje občutka pripadnosti različnim socialnim skupinam (družina, vrstniki) ter spodbujanje samostojnost, ki je ustrezna glede na razvojno obdobje

Zgodnja obravnava je torej usmerjena predvsem v krepitev zdravih vidikov posameznikove osebnosti in njegovega vedenja z namenom, da se prepreči razvoj v smeri ene ali druge motnje.

Poleg strokovne pomoči, ki je usmerjena v preprečevanje resnih bolezenskih slik, pa je seveda pomembno posameznikom ponuditi pomoč tudi, ko je najhujša stiska mimo. Bolezen namreč poseže na vsa področja človekovega življenja in funkcioniranja in marsikdaj dolgotrajno zdravljenje posledično prinese nove težave, s katerimi se posameznik sooči, ko je bolezen že uspešno premagana. Otrok oziroma mladostnik zaradi okupiranostjo z boleznijo in zdravljenjem obstane v svojem razvoju in mora nadoknaditi vse to kar so njegovi vrstniki že osvojili.

Program rehabilitacije in reintegracije, ki ga izvajamo na Rakitni je namenjen tistim posameznikom, ki rabijo dodatne spodbude in pomoč, da utrdijo nove vzorce zdravega načina vedenja in funkcioniranja, ki so jih pridobili tekom zdravljenja ter le-te prenesejo v vsakodnevno življenje.

16. 4. 2008,
od 9. do 17. ure v Ljubljani

MEDNARODNI SIMPOZIJ UČITELJEV PODALJŠANEGA BIVANJA

Vabilo s podrobnim programom ali dodatne
informacije dobite na elektronskem naslovu:
klara.lesjak@mib.si ali spletnem portalu
www.mib.si

Imate zanimivo pedagoško izkušnjo, spoznanje,
sporočilo, ki bi ga radi podelili tudi drugim
pedagoškim delavcem v elektronski reviji E-učitelj.

V kolikor želite ob-
javiti svoj prispevek v
elektronski reviji E-
učitelj nam ga pošl-
jite na: info@mib.si

Velikost prispevka:
100 do 150 besed.

Prispevke objavljene
v elektronskem
časopisu E-učitelj ne
honoriramo.

MIB d.o.o.
podjetje za svetovanje,
izobraževanje in trgovino
d.o.o.

Cesta v Kleče 16
1000 Ljubljana

Tel.: 01 510 12 41
Faks: 01 519 21 27

E-pošta: info@mib.si
www.mib.si

Zavod za vzgojo in
izobraževanje staršev, ZVIS
CENTER ZA STARŠE
www.starsi.si

E-pošta: svetovalec@starsi.si

Kontaktna oseba: klara.lesjak@mib.si